SANCTISSIMI IN CHRISTO PATRIS
ET DOMINI NOSTRI DOMINI

BENEDICTI

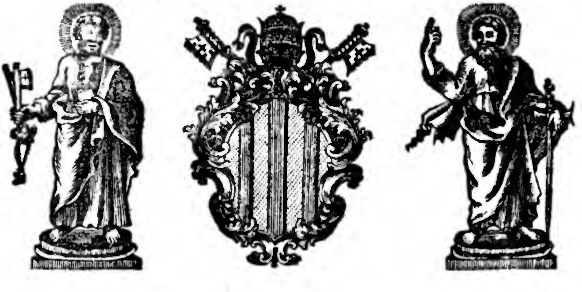
DIVINA PROVIDENTIA

PAPÆ XIV.

CONSTITUTIO

QUA

Proponitur ratio ſecernendi Honorarios a veris Familiaribus S. R. E. Cardinalium, & Prælatorum Romanæ Curiæ, ad omnes juris effectus.

ROMÆ, MDCCL.

Ex Typographia Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN eminenti supremi Principatus celsitudine, Dei voluntate, constitutos, ea Nos, inter alias, cura sollicitat, ut forensium litium & controversiarum germina, quantum fas est, succidamus, earumque potissimum, quæ nec sine bonæ fidei detrimento intentari, nec sine injustæ vexationis damno & immeriti dispendii periculo sustineri, neque demum sine publicæ tranquillitatis perturbatione agitari consueverunt.

Honorariorum multiplex Romæ numerus.

Neminem latet, antiquam esse in hac Romana Urbe & Curia consuetudinem, ut plures pluresque inter Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, nec non ipsius Curiæ Prælatorum familiares quoquo modo adnumerari contendant, eisque operam suam, atque servitia, vel tamquam Aulici nobiles, aut studiorum Adjutores, sive Familiæ Medici, aut Causarum, quas fortè in Tribunalibus pendentes habeant, Sollicitatores, Patroni, Advocati, vel, si ab Urbe recedant, tamquam negociorum gestores, sive ad alia Officia eorum Personis ac Dignitatibus congruentia, spontè profiteantur, & exhibeant, nullius quidem stipendii aut mercedis conditione, sed eorum favoris & gratiæ sibi unicè, ut ajunt, proposito præmio, quod tamen satis apparet a spe alicujus utilitatis ex eorundem Patrocinio percipiendæ sejunctum non esse.

Ex his aliqui, Patronis defunctis, pro veris Familiaribus haberi contendunt.

Et quidem pluribus sæpè contingit, ut hujusmodi spei fructus optatos consequantur, pluribus etiam contraria sors cadit. Verum tam ex his, quàm ex illis non pauci deindè inveniuntur, qui extincto Cardinale, vel Prælato, cui supradictum servitium præstiterunt, non dubitant ab hæredibus complurium annorum cumulata salaria petere, atque etiam illatis probationibus super hu-

hujusmodi servitio defunctis præstito, hæredes ipsos in jus & judicium vocare; unde hi, quum plerumque ignari sint conditionum, quibus auctores sui cum illis convenerant, ancipitis judicii difficultatibus incommodisque vexantur; quemadmodum Nobis, in Romana Curia ab ineunte ætate versatis, & in hujus quoque generis litibus non semel Judicis officio functis, certò deprehendere licuit.

Hujusmodi controversiæ in judicium deductæ non facile definiuntur.

Et illorum quidem actioni Romanæ Urbis consuetudo adstipulatur, secundùm quam salarium, licèt non expressè conventum, cuilibet famulatum impendenti debetur. Quod si hæredes a prædictis conventi, ea exceptione se tueantur, quod & auctorum suorum mens fuerit, & adversarii ipsi in animo habuerint, ab hujusmodi consuetudine in eorum casu discedere; hinc statim ingredi necesse est immensam, implicitamque conjecturarum sylvam; quarum plures a dictis hæredibus colliguntur, ut ostendant tum auctorum suorum, tum eorum qui ipsis famulati sunt, mutuum consensum fuisse, ut a præfata consuetudine recederetur: Contrà verò plures aliæ afferuntur ab iis, qui præstiti servitii mercedem postulant, ut Judici persuadeant, mutuum hujusmodi consensum nunquam inter eos eorumque defunctos Patronos intercessisse; Atque ita multiplices diuturnæque lites in Tribunalibus agitantur, diversoque exitu finiuntur, quemadmodum fert earum controversiarum natura, quarum decisio ex conjecturis potissimum pendet; dum ex his aliæ unius Judicis intellectui magis validæ apparent, alteri verò aliæ majoris momenti videntur.

Honorariorum retinendorum consuetudo parum utilis.

Ad hæc incommoda præcavenda, quibus civilis societas non parum perturbatur, promptum actutum remedium id esset, ut præfati Cardinales, atque Prælati nullius opera servitioque ullo modo uterentur, præterquam eorum, quos justis menstruis diurnisque stipendiis remunerari statuerunt, exclusis aliis, qui licèt ipsis gratuita obsequia ac servitia liberaliter polliceantur, nihilominùs eos tam in vita, quàm in morte, ac etiam post mortem multis modis vexare non omittunt. Nam & viventibus importuni sunt, dum novas quotidie rationes comminiscuntur, quibus præstitam illis operam, per eorum patrocinii favorem, compensari postulent; & morientibus molesti esse non verentur, tàm instanter, quàm audacter, ut aliquandò Nobismetipsis videre contigit, petentes Ecclesiasticarum Pensionum, si quas iidem

Car-

Cardinales atque Prælati transferre possunt, participes fieri; & iis defunctis, plura controversiarum capita, etiam judicialiter, adversus hæredes, & reliquam familiam excitare solent, non solum pro consequendis retroacti temporis salariis, de quibus supra diximus, sed etiam pro consueto quadraginta dierum proximè decurrendorum stipendio, pro vestibus ad luctum comparandis, ac pro virili portione capienda cum aliis Familiaribus, quibus Cardinales prædicti certam pecuniarum summam, pro rata, & pro qualitate servitii præstiti, inter eos dividendam, legare consueverunt. Sed quoniam nimis difficilè fore cognoscimus eorum obsequia penitùs rejicere, qui Procerum hujusmodi favorem & gratiam, cum eorum familiaritatis nomine, ambiunt; idcircò aliam rationem proponere decrevimus, qua servata, æquè certum publicæ utilitatis & quietis fructum feliciter obventurum non dubitamus.

Mos conficiendi Rotulum verorum Familiarium commendatur.

Quum scilicet ab antiquo tempore tàm Cardinalibus, quàm etiam Prælatis in more positum fuerit, familiarium suorum nomina Indiculo quodam, quem *Rotulum* vocant, propria ipsorum manu subscripto comprehendere; id etiam in posterum ab ipsis servetur; vel si ab eorum aliquo prætermissum fuerit, quamprimùm fiat; & hujusmodi Rotulo inscribantur omnes & singuli, quos propriis servitiis addictos retinent cum præstatione consueti salarii, illius nimirùm, quod vel Romanæ Aulæ stylus fert, vel singulorum mos, eorumve Domus consuetudo definiit. Æquum est autem, ut salarium hujusmodi debitis temporibus unicuique familiari solvatur. Quod si quis ex descriptis in prædicto Rotulo, vivente Domino, stipendia non acceperit, integrum ipsi erit post illius mortem actionem contra ejus hæreditatem promovere, dummodò intra annum a die obitus ipsius Domini computandum, eam judicialiter intentet; sciatque se nonnisi duorum annorum stipendia, defuncto Domino, petere posse; qua de re extat felicis recordationis Prædecessoris Nostri Pauli Papæ III. Constitutio, quæ incipit *Sicut Nobis*, eaque jam pridem a recolendæ memoriæ Sancto Pio Papa V. in sua, cujus initium est *Cupientes*, innovata & confirmata; quam Nos ipsi, præsentium tenore, & pari Apostolica auctoritate similiter confirmamus & innovamus. Præterea iisdem Familiaribus sub consueti salarii conditione in Familiam adscitis, & in Rotulo præfato descriptis, reliqua omnia iisdem competentia jura salva & integra esse volumus, tam pro ve-

Horum jura asseruntur, & leges de ipsis latæ confirmantur.

vestibus atris, certique temporis stipendio post Dominorum mortem fruendo, quàm pro rata portione capienda inter alios Familiares certæ pecuniarum summæ legato conjunctim remuneratos.

Honorariorum quoque nomina, si Rotulo distincte inscribantur, nulla ipsis actio relinquetur.

Hi autem qui non mercede conducti, sed honoris tantum causa, Cardinalibus atque Prælatis servitia præstare consentiunt, vel in eodem Rotulo, cum expressa honorariorum denominatione describantur, vel in alium Indicem a Patronis similiter subscribendum seorsim referantur; sciantque se cum hujusmodi distinctione descriptos, tam de jure, quàm hujus Nostræ Constitutionis vigore, nihil in posterùm ex defuncti Patroni bonis petere aut consequi posse, sive per viam actionis, sive compensationis aut retentionis, quantumvis diuturna magnique momenti servitia eidem præstiterint, & quamvis ille nihil vivens in eorum utilitatem egisset, vel etiam agendo, nihil fortè pro ipsis obtinuisset. Præterea nullam iisdem competere volumus actionem pro quadragenorum dierum, ut ajunt, stipendio, sive pro atris vestibus, aut pro consequenda portione cujusque summæ inter alios Familiares mercede conductos, ut supra, dividendæ; sed præter honorem, quem ex defuncti familiaritate consequuti sunt, aliasque utilitates, si quas illius gratia & auctoritate jam perceperunt, nil aliud ipsis sperandum relinquimus, quam quod vel Defunctus ipse, grati animi ergo, eisdem nominatim testamento legaverit; vel Patroni hæredes, sine præjudicio aliorum Familiarium, qui consueti Salarii conditione illi ministrarunt, ac sine ulla diminutione earum rerum, quas his præservatas fore decrevimus, eisdem Honorariis spontè largiri voluerint.

Videant itaque quicumque Magnatum prædictorum favorem, gratuitam operam ipsis exhibendo, aucupantur, qua lege & conditione deinceps in eorundem honorariorum Familiarium numerum cooptabuntur, suasque rationes subducant, perpensa præsentis Constitutionis dispositione; quam quidem ab ipsius publicationis die vim legis habere statuimus; sed nullo modo extendi volumus ad casus antea definitos sive in favorem Familiarium honorariorum hujusmodi, sive adversus eos, circa quos præcedentia judicata omnino attendi & servari debere decernimus.

Præsentium Litterarum Lex futuros casus respicit, nec afficit præteritos.

Ejusdem Legis favor volentibus tantum proponi-

Cæterùm Nos prædictis Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, aliisque præmissis, hujusmodi consilium proponimus, tamquam æquum & ad-

eorum

eorum utilitatem & quietem, Nostro, aliorumque in rebus agendis expertorum Virorum judicio, satis efficax, eâdem prorsùs ratione, quâ Justinianus Imperator Defunctorum hæredibus suasit, ut Inventarium bonorum hæreditariorum conficerent, ne sua ipsorum propria bona creditoribus defuncti, vel Legatariis, aut ulterioribus vocatis obnoxia relinquerent; eodemque pacto, quo Episcopis ad Ecclesiarum regimen proficiscentibus utile consilium datur, ut per Inventarii similis confectionem, res suas, quas Domo secum deferunt, ab aliis secernant, quas deinceps acquisituri sunt, quasque, tamquam ex Ecclesiæ redditibus, & proventibus comparatas, sub lege spolii post eorum mortem casuras non ignorant. Quod si ex præmissis aliqui novum hoc Rotuli Familiarium sisthema amplecti noluerint, non sanè Nobis in animo est illos ad id compellere; Verùm eos admonitos volumus, quod, non servata per eos præsentis Constitutionis lege, eorum hæredes ejusdem præsentis Constitutionis beneficio minimè juvabuntur; sed omnibus litium incommodis, & controversiarum ambiguitatibus expositi remanebunt, quas per præsentes de medio tollere ac removere Nobis propositum fuit; non secùs ac hæredes illi, qui Inventarium ritè conficere negligunt, actionum confusioni subjecti remanent, ac propriorum quoque bonorum diminutionem pati periclitantur; Iique Episcopi, qui omittunt descriptionem facere earum rerum, quas secum ad Ecclesias afferunt, has ipsas deindè spoliorum Collectoribus cum aliis in unum redigendas plerumque relinquunt.

tur; non secus ac beneficium Inventarii Hæredibus, Episcopis &c.

Denique has ipsas præsentes Litteras perpetuæ legis vim obtinere decernimus; ac secundum eas, & non aliter, in præmissis, per quoscumque Judices Ordinarios & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores in posterum judicari & definiri debere; irritum quoque & inanè si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Aliter in posterum judicari prohibetur.

Non obstantibus præmissis Pauli III. & Pii V. aliisque Apostolicis Constitutionibus & Ordinationibus, nec non dictæ Almæ Urbis Statutis, Usibus, & Consuetudinibus etiam immemorabilibus, aliisque contrariis quibuscumque.

Contrariis derogatur.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam nostræ ordinationis, definitionis, confirmationis, innovationis, Statuti, Decreti, & voluntatis infringere, vel

Sanctio.

ei

ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Pont. Anno X. die 15. Julii 1750.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo septingentesimo quinquagesimo, Idibus Julii, Pontificatus Nostri Anno Decimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA
De Curia J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Anno a Nativitate Domini Nostri JESU CHRISTI Millesimo septingentesimo quinquagesimo, Indictione Tertiadecima, die verò Septima Augusti, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri D. BENEDICTI Divina Providentia PAPÆ XIV. Anno Decimo, supradicta Constitutio affixa, & publicata fuit ad valvas Basilicæ Lateranensis & Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis in Monte Citatorio, & in Acie Campi Floræ, ac in aliis locis solitis, & consuetis Urbis per me Dominicum Contini Apost. Curs.

Antonius Pelliccia Mag. Curs.